

SLOVNÍ KOPANÁ B

M Poslouchejte mě pozorně, děti, řeknu jedno slovo: má-MA. Jakou slabikou to slovo končí (která slabika je poslední)? MA! Zkuste spočítat, kolik má slovo máma slabik. Dvě. Správně. A teď: tá-TA. A teď jedno trochu obtížnější slovo: ko-čič-KA. Zkuste spočítat, kolik má slovo kočička slabik. Tři. Výborně. Atd.

D Pedagog motivaci pojme jako samostatné cvičení. Cvičení je hravé a veselé, děti odpovídají jedno přes druhé, chybování nevadí. Po chvíli pedagog vyzve děti, aby jedno po druhém dalo ostatním „hádanku“ a vymyslelo (v návaznosti na poslední slabiku daného slova) a správně slabikovalo své slovo.

Hned následující den pedagog dětem vysvětlí pravidla hry zvané Slovní fotbal. První hráč řekne slovo a druhý v řadě vymyslí slovo, které začíná stejnou slabikou, kterou předchozí slovo končilo (má.ma – ma.so – so.kol).

Pedagog opět udržuje veselou, hlučnou a hravou zábavu. Je to přece paráda, když přijdeme na to, jak správně pokračovat.

Pedagog vyzve děti ke cvičení ve Včeličce až poté, co s nimi provede předchozí cvičení. Děti nechá pracovat (dle situace) samostatně, bez výraznějšího zasahování. Děti mohou spolupracovat.

Pedagog spolu s dětmi nahlas, výrazně a pomalu pojmenuje obrázky (i na přeskáčku). Dnes budou děti spojovat první sadu obrázků. Pracovat bude celá třída. Začínáme u „prase“, děti budou hledat obrázek, jehož počáteční slabika je shodná s poslední slabikou předchozího. Až obrázek najdou, jedno přes druhé nahlas říká svůj tip. Pedagog vyčkává a motivuje všechny děti, aby se projevily. Po všeobecné a prokázané shodě (sele) všechny děti hledají další slovo (lepidlo). Cvičení je živé a pedagog děti jemně vede k dobrému tipu.

PRA.SE – SE.LE – LE.PID.LO – LO.KO.MO.TI.VA – VA.JÍČ.KO – KO.LÉB.KA
PUN.ČO.CHA – CHA.LU.PA – PA.NEN.KA – KA.PUS.TA – TA.BU.LE – LE.TAD.LO

Za pár dní se děti ke cvičení vracejí a tentokrát pomocí pastelky zkusí pospojovat obrázky již samy, bez pedagogovy výrazné pomoci. Děti mohou vzájemně spolupracovat. Hledaný obrázek, jehož počáteční slabika je shodná s poslední slabikou předchozího obrázku, zakroužkují a propojí čarou. Kdo neví, přihlásí se.

Pedagog během cvičení pozorně obchází a napomáhá. Dítě, kterému to vůbec nejde nebo ho to nebaví, pedagog odstaví od cvičení. Požádá pak dítě, aby splnilo nějaký „neodkladný úkol“.

H Děti čeká ještě jedna řada obrázků, kterou pedagog zařadí (s časovým odstupem) dle svého uvážení. Pochvalou za správné řešení či snahu pak nešetří během cvičení i po jeho ukončení. Pokud některé děti cvičení nezvládají, ale přitom je cvičení baví, pedagog je posadí k úspěšnějšímu kamarádovi, aby se pouze dívaly a případně radily.

A Zkusíte si mazurku?

Děti utvoří dvojice. Jedno dítě je vpředu, druhé za ním. Ten, kdo je vpředu, stojí zády k tomu, kdo je vzadu. Pokrčené ruce zvednou do výše ramen a přední položí ruce do dlaní zadního. To je základní postoj.

Oba tanečníci udělají dva kroky na jednu stranu (doprava), dva kroky na druhou stranu (doleva). Stále se drží za ruce, přední se otočí na zadního, nejprve doleva, pak se otočí doprava, oba se usmějí. Nakonec zadní pustí levou ruku předního, pravou oba zvednou, přední se podtočí, opakujeme dva kroky doleva, dva kroky doprava atd.

Při tanci zpíváme:

Měla babka čtyři jabka
a dědoušek jen dvě.

Dej mi, babko, jedno jabko,
budeme mít stejně.

Měl dědoušek, měl kožíšek
a babička jupku.

Pojď, dědoušku, na mazurku,
já si s tebou dupnu!

KAM ZVÍŘÁTKA JDOU?

To se hned tak nevidí! Podívejte! Tolik zvířat pohromadě. A každé má někam namířeno. Některá zvířátka se chystají jít doprava, jiná doleva. Dokážete, děti, poznat, kam které zvířátko půjde? Prohlédněte si zvířátka a za každé, o kterém si myslíte, že půjde doprava, udělejte čárku do kolonky P. Zvířátkům, o kterých si myslíte, že půjdou doleva, udělejte čárku do kolonky L.

Pedagog společně s dětmi zkontroluje, kolik zvířátek půjde doprava a kolik doleva.

L: ČÁP, KRÁVA, KAPR, MRAVENEC, LIŠKA

P: JEŽEK, BROUK, MYŠ, LEV, KOZA, ŠTIKA, NOSOROŽEC, OVCE

Ke cvičení se po týdnu s dětmi vrátíme. Teď budou mít děti za úkol zvířátka rozdělit ne podle toho, kam jdou, ale následovně:

Vyberte zvířátka, která

- mají čtyři nohy: ježek, koza, kráva, lev, liška, myš, nosorožec, ovce
- mají dvě nohy: čáp
- nemají nohy: kapr, štika
- plavou: kapr, štika
- lezou: brouk, mravenec
- létají: čáp
- můžete potkat u nás v lese: brouk, čáp, ježek, liška, mravenec, myš
- uvidíte v zoologické zahradě: lev, nosorožec
- chovají lidé: koza, kráva, ovce
- mají šupiny: kapr, štika
- mají bodliny: ježek
- nemají ocas: brouk, mravenec
- jedí maso: čáp, ježek, lev, liška
- jedí trávu: koza, kráva, nosorožec, ovce
- jedí, co je napadne: prase

Pedagog si s dětmi o zvířátkách povídá, všichni společně přemýšlejí. Jde o to, aby si děti u zvířátek všimly rozdílů, různého způsobu života, potravy, pohybu atd.

Pedagog může určit i jiná kritéria výběru zvířátek (jako třeba kdo kde bydlí).

Jedno z dětí si vybere tři své kamarády a dobře si je prohlédne. Pak mu pedagog zaváže oči, kamarádi se mezi sebou promíchají a dítě se zavázanýma očima má za úkol poznat po hmatu, kdo je kdo. Pedagog může předem upozornit, ať si děti všimnou například počtu knoflíků, chlupatého svetru, dlouhých copů, náušnic, výšky atd.

Ostatní děti se dívají a nikdo nesmí napovídat!

Tak! Kolik kamarádů jsem se zavázanýma očima poznal? Jednoho? Dva? Všechny tři? No výborně! Pedagog запиše výsledek do Včeličky. Kdo si zaváže oči teď?

Nakonec mohou děti porovnat, kdo poznal nejvíc kamarádů a kdo je tím pádem nejlepší pozorovatel.

Šikovní byli jistě všichni.

Pokud bude děti hra bavit, lze zvýšit počet poznávaných na 4–5. Děti se učí vnímat rozdíly a zároveň porovnat svůj původní zrakový vjem s následným vjemem hmatovým a na základě tohoto porovnání pak správně určit kamaráda.

HÁDANKA

Které zvířátko neudělalo díry do ementálu, ale do staré ponožky?

(myš)

KEŘ PLNÝ PTÁČKŮ

Myslíte si, děti, že jsou všichni ptáčci stejní? Nejsou, že ne? Každý ptačí druh má jinou velikost a jinou barvu. A jak na to lidé přišli? Dobře se dívali a byli trpěliví. Výborně se ptáčci dají pozorovat v zimě – stromy nemají listy a na holých větvích barevní ptáčci hezky vyniknou.

Na keři ve Včeličce se skrývá několik ptáčků, které budete hledat.

Uhodnete, kteří to jsou? Pedagog přečte několik hádanek. Už víte, kteří ptáčci se skrývají ve větvích našeho keře? Zkusíte je tam najít?

Musíte je najít pěkně jednoho po druhém. Až si budete myslet, že už nějakého ptáčka máte, vezmete černou pastelku a obtáhnete jeho obrys. Pozorně si prohlédnete, jak váš nalezený ptáček vypadá, a zkusíte ho najít dole na stránce, kde je vymalovaný od pana malíře. Pak si vezmete pastelky a svého nalezeného ptáčka vymalujete stejnými barvami, jaké vidíte na předloze.

HÁDANKY

Ptačí zloděj, než bys mrk,
ztratil černobílý brk!

(straka)

Rytíř v černožluté zbroji
v zimě na krmítku stojí.
Než rozkvetou první růže,
V sadu škůdce hravě zmůže.

(sýkorka)

Krásně zasněženým polem
kráčejí vždy sborem.
Králíkům hned, jak se sluší,
vykrákají dlouhé uši.

(vrány)

Tenhle fešák ve své kráse
papouškům spíš podobá se.
Být krásný však nestačí,
a tak zobá bodláčí.

(stehlík)

Postůj ráno u krmítka jako tichá myš,
zeleného kouzelníčka možná uvidíš.
Za hrstičku krmení bez rolniček zazvoní.

(zvonek)

Malý zpěvák v černém fraku
zlato má i na zobáku.
Pyšně se všem honosí:
zpěvem svým je pokosí.

(kos)

Čímpak já se, čím,
slepícím jen zavděčím?
Pak vyskákal z trní
a sezobal jim zrní!

(vrabec)

Je čas vzít čepici, rukavice, šálu, bundu a teplé boty a vyrazit. Zkusíme dojít do parku či na kraj lesa a zjistit, jestli umíme najít a poznat ptáčka, kterého už známe ze Včeličky. Pedagog vezme fotoaparát a zkusí fotit ptáčky, které s dětmi objeví. Na vycházce si opakujeme říkanky o jednotlivých ptácích.

Ptáčkům můžeme vzít na návštěvu pár hrstí krmení a založit jim do krmítka (ovesné vločky, mák, drcené oříšky, špekovou kůži atd.).

Pedagog má radost, že si děti zapamatovaly alespoň jednu říkanku a poznaly alespoň jednoho nového ptáčka.

Součástí cvičení je práce ve skupinách na portrétu nějakého ptáčka. Děti rozdělené do skupin (3–5) budou zpodobňovat ptáka na formát A2. Každá skupina může dělat jiný ptačí druh. Děti se samy rozhodnou, jaký portrét bude realistický. Předlohou bude fotka či realistická kresba z atlasu.

Ve skupinách pak můžou na velký formát namalovat nebo nalepit strom a fotografie ptáčků, které jsme pořídili na vycházce, nalepit na větve (nebo zkopírovat, vystříhnout a nalepit).

Na závěr se tvůrci pod portrét podepíší, pedagog připiše jméno ptáčka a portréty vystaví na odív i pro poučení.

JAZYKOLAM

Černý havran král krajinou kráčel v dál.

OBROVY LYŽE

Bylo, nebylo, děti, žil jeden velký obr. Jmenoval se Chrudoš. Žil sám hluboko v lese v jeskyni u malého jezírka. Když si chtěl s někým promluvit, musel se naklonit nad vodu a povídat si se svým vlastním odrazem. Jenže v zimě vždycky jezírko zamrzlo a obr byl zase sám. „Kdyby tu tak někdo byl, aby mi nebylo tolik smutno!“ říkal si.

A pak dostal nápad: „Najdu si obryni, která mi tu bude dělat společnost. Vymyslím pro ni nějaký pěkný dárek a ona si pak bude se mnou povídat!“ radoval se.

A protože byla zima, vyrobil pro obryni ze sudu krásné dřevěné lyže. Jenže mu připadaly moc obyčejné – obryni by se určitě nelíbily. Co teď? Co kdyby navštívil podzemní skřítky, permoníky, jistě mu rádi pomůžou a lyže vyzdobí.

A aby si obryně při pohledu na lyže na něj vždycky hned vzpomněla, řekl permoníkům: „Na lyži chci mít pět modrých kamenů safírů – tolik, jako mám prstů na jedné ruce, dál je ozdobte čtyřmi červenými kameny rubíny – jako mám čtyři zuby, pak tam dejte tři růžové kameny růženíny – jako mám tři vlasy na hlavě, ještě přidejte dva zelené kameny smaragdy, aby jí připomínaly mé dvě zelené oči a nakonec jeden žlutý kámen citrín, aby nikdy nezapomněla, že mám jen jeden nos!

A, permoníčky, pozor: lyže musím mít ozdobené do pozítří – na cestu za obryni se musím vydat co nejdřív. Kdyby začala vánice, nedostal bych se včas přes hory, proto musíte pracovat velice rychle!“

Pomůžete, děti, skřítkům správně lyže vyzdobit, aby se obrovi Chrudošovi odměnili za naštěpané dřevo?

Pedagog děti motivuje vyprávěním o obru Chrudošovi. Děti se v tomto cvičení stanou skřítky permoníky a vyzdobí lyže podle obrova zadání drahým kamením.

Pracují podle paměti, ale mohou se v průběhu práce pedagoga-vrchního permoníka opakovaně ptát, kolika a jakými kameny to obr chce lyže vyzdobit.

Každé dítě může na lyži kameny umístit, jak se mu líbí. Záleží na jediném – aby na konci cvičení bylo na lyži tolik kamenů a takových barev, jaké si obr objednal.

Pedagog v průběhu práce skřítky jednotlivě obchází a jemně napomáhá. Kontroluje především zadaný počet kamenů ve shodě s barvou, jež mají mít (aby se obr nezlobil). Po ukončení práce dá pedagog pokyn ke kontrole výzdoby lyže. Pedagog s dětmi nahlas počítá jednotlivé druhy kamenů.

Hotovo? Ale zatím jsme stihli vyrobit jen jednu lyži! A obryně má přece dvě nohy! Tak to musíme vyzdobit ještě také druhou lyži! Rychle, rychle! Obr tu může být každou chvíli, vypravený na cestu, lyže musejí být hotové včas! (Obrázek druhé lyže je ve Včeličce před písničkou.)

Permoník se učí lyžovat: Rozdělíme děti (permoníčky) do družstev (3–5). Před každé družstvo uděláme stejně dlouhou čáru (lyžařskou dráhu) nebo položíme švihadlo. První dítě ze skupiny začne snožmo skákat (lyžovat) z jedné strany čáry nebo švihadla na druhou. Musí co nejrychleji doskakat (na lyžích „jako“ zatáčet ze strany na stranu) na konec čáry nebo švihadla; pak se vrátí rovně („šusem“) na konec svého družstva a už startuje další permoníček. Hodnotíme, které družstvo skončí nejdřív.

Alternativa: Vyznačíme dráhu ve sněhu a soutěžíme, kdo jí proběhne nejrychleji.

JAZYKOLAM

Brzo ráno nohou bosou brouzdal bodrý obr rosou.

